

Motion till riksdagen 2018/19:1791

av **Fredrik Olovsson m.fl. (S)**

Sörmlands kraftförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att säkra energiförsörjningen samt samordningsbehovet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sörmland står inför stora utmaningar när det gäller elförsörjningen. Redan idag finns platser i länet där eleffekten är i det närmaste fullt utnyttjad. Detta innebär att såväl näringslivets tillväxt som bostadsutbyggnad och övrig samhällsutveckling är hotad. Länets elförsörjning riskerar att påverka hela den hållbara tillväxten. Läget riskerar också att påverka elektrifieringen av transportsektorn och digitaliseringen samt möjliggör i värsta fall nyetableringar av företag.

SSAB, ett av Sörmlands största företag, står inför en spännande omställning med målet att helt fasa ut användandet av kol vid stålproduktion. Det innebär stora miljövinster men kräver samtidigt mer av annan energi.

Sörmländska verksamheter med små behov av el kan idag relativt lätt finna platser för etablering. För verksamheter med större elbehov som vill etablera sig, eller utöka verksamheten, är det svårare. Problemen kan finnas i såväl det lokala nätet och det regionala nätet som stamnätet, vilket innebär stora behov av bättre samordning. Ombyggnad kräver dessutom i många fall bygglov, ibland i flera kommuner. En process som kan bli mycket tidskrävande särskilt vid överklaganden.

Rent tekniskt går problemen med elförsörjning att lösa; det är snarare en fråga om ekonomisk och organisatorisk problematik. Det finns ett behov av en aktör med ett helhetsansvar för samtliga delar av energiförsörjningen såväl regionalt som nationellt. Samordningsbehovet ökar även i takt med att det blir allt fler aktörer på elmarknaden. Enligt Svenska kraftnät är det svenska stamnätet för el i behov av ombyggnationer. Det riskerar också att påverka elförsörjningen negativt, åtminstone på kort sikt.

Planeringsprocessen på lokal nivå har betydelse för hur svårt eller enkelt det är för ett företag att etablera sig eller utöka verksamheten. Här har både kommunerna och

nätbolagen på platsen ett ansvar. Bättre samordning skulle underlätta för företagen och samtidigt bidra till ökad tillväxt.

Att ha en stabil och säker energiförsörjning med en hög andel förnyelsebart är en av Sveriges konkurrensfördelar. Det är också en viktig faktor för hållbar tillväxt.

Energiförsörjningen är en nationell angelägenhet med kopplingar internationellt. Exempelvis är handeln med el internationell. Men regionala och lokala aspekter gör att förutsättningarna ser olika ut i landet. Var den stora mängden energi finns tillgänglig är en betydande aspekt. I norra Sverige är exempelvis vattenkraft främst utbyggd, andra delar av landet har närheten till kärnkraft.

Det pågår en snabb teknisk utveckling på energiområdet vilket kan innebära nya förutsättningar för energiförsörjningen i närtid. Som exempel kan nämnas nya lagringsmöjligheter och utvecklingen av solenergi.

Regionförbundet Sörmland påvisar i sin utredning ”Räcker elen?” (dnr 17-088) att ett återkommande problem vid nyetableringar av företag är att det krävs snabba beslut för att bli verklighet. Dagens system, där det kan gå flera år innan beslut fattas, innebär ofta att nyetableringen inte blir av. Antingen inte alls, vilket hämmar tillväxten, eller så sker etableringen på annan plats vilket hämmar den lokala tillväxten.

Andra slutsatser som Regionförbundet Sörmlands utredning visar är bland andra att avvecklingen av kärnkraften kommer leda till att flaskhalsarna mellan elområdena blir ett större problem. Att energiförsörjningen i större utsträckning behöver beaktas i den kommunala och regionala planeringen. Att de riktigt stora företagen själva många gånger kan driva frågan om energiförsörjning medan mindre och små företag är mycket mera beroende av att exempelvis offentliga aktörer säkerställer goda förutsättningar. Att dagens energikällor, kärnkraft och vatten, går i stor utsträckning att planera, men nya källor som vind och sol är inte lika enkla. Att det saknas en aktör som tar ett övergripande ansvar för alla delar av energiförsörjningen – såväl regionalt som nationellt.

Samtidigt bör det beaktas att en del etableringar kräver mycket energi i förhållande till antalet arbetstillfällen de ger. Om det på en given plats finns en begränsad tillgång till el finns det anledning att fundera på om platsen verkligen är den mest lämpade. Kan etableringen förhindra en framtida annan etablering som ger fler arbetstillfällen? Också här kan en samordningsinstans vara behjälplig.

Det gäller att rusta Sörmland och Sverige för framtidens utmaningar på energiområdet. För att inte förhindra tillväxt och arbetstillfällen finns behov av en samordningsinstans som har det övergripande ansvaret för samtliga delar av energiförsörjningen nationellt och lokalt.

Fredrik Olovsson (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Hans Ekström (S)